

Planprogram

Kommuneplanens arealdel 2026 - 2038

Utkast: 19.09.2025

2025
Forfatter
Didrik Lerstang

Innhold

1.	Innledning	3
2.	Kommuneplanen for Øksnes	4
2.1	Samfunnsdel	4
2.2	Arealdel	4
2.2.1	Planprogrammet.....	4
3.	Rammer og føringer for planarbeidet	5
3.1	Nasjonale føringer	5
3.2	Regionale føringer	6
3.3	Lokale føringer	7
4.	Mål med revisjonen og hovedfokus.....	8
4.1	Arbeidet med gjeldende plan.....	8
4.2	Hovedfokus ved denne revisjonen.....	9
4.3	Oppfølging av strategier fra samfunnsdelen.....	9
5.	Samfunnssikkerhet og beredskap	16
5.1	Risiko og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse).....	16
5.2	Bruk av hensynssoner	16
6.	Utreddinger	16
6.1	Konsekvensutredning av arealer.....	16
7.	Planprosess og medvirkning	17
7.1	Planprosess med ulike faser for medvirkning.....	18
7.2	Kriterier for sortering av arealinnspill	18
8.	Organisering av arbeidet.....	19
9.	Framdriftsplan	20

1. Innledning

Arbeidet med samfunnsutviklingen møtes av store utfordringer globalt og nasjonalt. Naturkrisen og klimakrisen er de største utfordringene som verdenssamfunnet står ovenfor. Oppfølging av natur- og klimaavtalen og omstilling til lavutslippssamfunnet må legges til grunn for alle valg som tas. Norge er ennå langt unna å nå målene om å kutte klimagassutslipp og ivaretagelse av naturmangfoldet. Beslaglegning av nye og endring i bruk av arealer utgjør en stor trussel for plante- og dyrelivet

I tillegg til å ta hensyn til naturmiljøet og en økende klimasårbarhet, må det også i arealplanleggingen tas beredskapshensyn, grunnet økende uro i verden, med krig, terror, og pandemier.

Øksnes kommune planlegging bygger videre på visjonen «Øksnes for fler» der målsetningene er et økt folketall og et forsterket og variabelt næringsliv.

Det skal planlegges for befolkningsvekst og samtidig tas hensyn til demografiutviklingen som gjør at vi blir flere eldre. At vi blir færre yngre og flere eldre vil gi økte utfordringer knyttet til boligstruktur og arbeidskraft. Vi må legge til rette for et samfunn som tiltrekker seg unge i etablererfasen. For å lykkes med det, må vi ha attraktive, interessante arbeidsplasser og trygge og gode bomiljø og lokalsamfunn.

Det er et stort behov for å etablere bolig- og næringsarealer. Dette må i stor grad gjøres ved videreutvikling av arealer som allerede er bebygd eller avsatt i planer, slik at vi kan skåne og spare på uberørt natur og dyrka og dyrkbar mark.

2. Kommuneplanen for Øksnes

Plan- og bygningsloven bestemmer at alle kommuner skal ha en kommuneplan som viser hvordan kommunen skal utvikle seg fremover. Kommuneplanen er Øksnes kommunes overordnede plan. Den skisserer viktige trekk ved samfunnsutviklingen og bestemmer hvilke satsningsområder Øksnessamfunnet skal ha fremover.

Kommuneplanen har to deler: • en samfunnsdel • en arealdel

2.1 Samfunnsdel

[Kommuneplanens samfunnsdel](#) legger føringer for alt annet planarbeid i kommunen og i alle andre planer og strategier skal koblingen til kommuneplanens satsningsområder, hovedmål og delmål være tydelig. Den gir også føringer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet, og ved samhandling med private og andre offentlige organer. Det er vanlig å oppdatere planen hvert 4 år i etterkant av kommunestyrevalget og vedtatt kommunal planstrategi. Gjennom kommuneplanens samfunnsdel skal det således utformes en strategisk retning for både utvikling av kommunen som samfunn og som organisasjon. Gjeldende plan er vedtatt 19.06.25 og gjelder for perioden 2025 – 2037.

2.2 Arealdel

Alle kommuner skal i kommuneplanen ha en arealdel som har til formål å følge opp strategiene som er lagt i samfunnsdelen. Kommuneplanens arealdel skal vise hele kommunen og arealstrategien må bygge på en vurdering av det framtidige behovet for utbyggingsareal til de viktigste arealformål. Arealdelen skal derfor vise nåværende og framtidig arealbruk, og er en plan for forvaltning av arealressursene. Kommuneplanens arealdel skal inneholde plankart, planbestemmelser og planbeskrivelse. Det kan også utarbeides mer detaljerte kommunedelplaner for avgrensede geografiske områder, temaer eller virksomheter.

[Kommuneplanens arealdel](#) for Øksnes med [Plankart](#), [Planbestemmelser](#) og [Planbeskrivelse](#), ble vedtatt 19.10.2021 og gjelder for perioden 2021 – 2030.

2.2.1 Planprogrammet

Det skal utarbeides et planprogram som grunnlag for arbeid med kommuneplanens arealdel (plan- og bygningsloven (pbl) §§ 4-1 og 11-13). Planprogrammet er en prosessplan for arbeidet med arealdelen, og gjør rede for mål med planarbeidet, hovedtema ved revisjonen, behov for utredninger og opplegg for medvirkning.

Planprogrammet bidrar til å gjøre arbeidet med kommuneplanens arealdel forutsigbart og målrettet ved at det viser hvordan arbeidet vil kobles mot nasjonale og regionale føringer samt mål i kommuneplanens samfunnsdel. Det går frem hva som vil være hovedtema for planarbeidet og hvilke tema/deler av kommunen som ikke er tema. Planprogrammet skal også beskrive de ulike fasene av planprosessen, politiske behandlinger underveis i planarbeidet og når det er mulighet for medvirkning.

3. Rammer og føringer for planarbeidet

Arbeidet med kommuneplanens arealdel skal følge gitte føringer for å sikre helhetlig, bærekraftig og lovmessig utvikling i tråd med nasjonale og lokale mål.

3.1 Nasjonale føringer

Kommunal- og distriktsdepartementet er øverste planmyndighet. Nasjonale forventninger blir gitt ut hvert fjerde år og beskriver regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging. Sammen med statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser og statlige arealplaner gir dette føringer for samfunns- og arealplanleggingen.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging legges frem hvert fjerde år for å styre prioriteringene innen planområdet. Målet er å etablere et felles grunnlag for fylkeskommuner, kommuner og statlige myndigheter, slik at planprosessene blir mer effektive og målrettede. Plan- og bygningsloven har bærekraftig utvikling som hovedformål, og skal sikre demokratiske prosesser og bred lokal forankring, der bærekraftsmålene tilpasses lokale og regionale utfordringer.

I [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027](#) er det en forventning om at FNs bærekraftsmål legges til grunn i samfunns- og arealplanleggingen.

For perioden 2023–2027 har regjeringen satt ambisiøse mål for klima, miljø og jordvern, samt ønsket å legge til rette for vekst i områder med befolkningsnedgang for å motvirke sentralisering. God planlegging er avgjørende for å nå bærekraftsmålene innen 2030, spesielt knyttet til klima, naturmangfold og mindre ulikhet, samtidig som kommunene må være forberedt på endringer og økt omsorgsbehov i befolkningen.

De nasjonale forventningene er delt i fem hovedkapitler:

- Samordning og samarbeid i planleggingen
- Trygge og inkluderende lokalsamfunn
- Velferd og bærekraftig verdiskaping
- Klima, natur og miljø for framtida
- Samfunnssikkerhet og beredskap

I hvert av de fem kapitlene framheves regjeringens prioriteringer for hvordan aktuelle utfordringer på området kan møtes gjennom den regionale og kommunale samfunns- og arealplanleggingen. Hvert kapittel ender opp i konkrete forventningspunkter. Forventningspunktene må ses i sammenheng, også på tvers av kapitlene

Statlige planretningslinjer

Statlige planretningslinjer brukes for å konkretisere nasjonalt viktige planleggingstema, og vedtas av Kongen i statsråd. Statlige planretningslinjer skal være tydelige på mål og verdier som skal legges til grunn for planleggingen og hvordan ulike interesser og hensyn skal ivaretas og avveies. Statlige planretningslinjer kan være både tematisk og geografisk avgrenset.

Gjeldende retningslinjer:

- Statlige planretningslinjer for klima og energi (2024)
- Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet (2025)
- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen (2021)
- Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging (1995)
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (1994)

3.2 Regionale føringer

Regionale føringer kommer fra fylkeskommunene og skal sikre at kommunenes planer er i tråd med regionale mål og strategier. Dette kan inkludere alt fra arealbruk til samfunnsutvikling og klima- og miljøtiltak. Kommunene må også samarbeide med nabokommuner og regionale organer for å sikre en helhetlig og koordinert utvikling

Regional planstrategi for Nordland 2024-2028

Den regionale planstrategien for Nordland legger vekt på bærekraftig arealbruk for å sikre en balansert utvikling av regionen. Strategien tar hensyn til både bevaring av naturressurser og behovet for økonomisk vekst. Det er et sterkt fokus på å beskytte viktige naturområder og kulturlandskap, samtidig som det legges til rette for næringsutvikling og boligbygging i egnede områder.

Planstrategien fremhever også betydningen av å utvikle infrastruktur som støtter opp under regional utvikling, inkludert transportnettverk og digitale løsninger. Samarbeid mellom kommuner og andre aktører er essensielt for å oppnå de ønskede målene.

Regional plan for arealforvaltning

Nordland fylkeskommune er nå i gang med å lage en regional plan for arealforvaltning. Planen vil erstatte gjeldende *Fylkesplan for Nordland 2013-2025* og flere andre planer. Den skal gi rammer og føringer for kommunal, regional og statlig arealforvaltning i

Nordland, og vil inneholde mål, arealstrategier, arealpolitiske retningslinjer med føringer for arealforvaltning. Av planprogrammet går det frem at planen forventes vedtatt 2. kvartal 2026.

Det foreslått tre innsatsområder:

1. Arealforvaltning i det grønne skiftet
2. Bærekraftig arealforvaltning og attraktive samfunn
3. Arealforvaltning i kystsonen

Regional plan for sosial bærekraft og livskraftige lokalsamfunn

Det utarbeides nå en ny plan der prosessens samordnes med *Regional plan for arealforvaltning*, da disse har mange felles tema og problemstillinger. Ifølge planprogrammet er planen forventet vedtatt høsten 2025.

3.3 Lokale føringer

For arealplanleggingen i Øksnes kommune vil Øksnes sine prioriterte bærekraftsmål og kommuneplanens samfunnsdel være premissgivende.

Øksnes sine prioriterte bærekraftsmål

Gjennom Øksnes kommune sitt prosjekt Fleir; vekst, næringsutvikling og bærekraft, ble det av kommunestyret vedtatt 6 bærekraftsmål som de viktigste for samfunns- og tjenesteutviklingen i Øksnes.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel 2025 - 2037 gir overordnede satsingsområder, hovedmål og strategier for utviklingen av Øksnessamfunnet. Her er bærekraftsmålene godt innarbeidet og har vært med å definere hovedmålene for de fem satsingsområdene:

1. Et samfunn tilrettelagt for alle
2. Helse, omsorg og sosial trygghet for alle
3. En næringsvennlig kommune
4. Et velfungerende samfunn
5. Arealstrategi

Samfunnsdelens føringer for arealbruken

Øksnes kommune har ikke en egen langsiktig arealstrategi, men den er et satsingsområde som er videreført med noen mindre endringer fra forrige utgave samfunnsdelen. Dette satsingsområdet har følgende hovedmål:

- Vi vil ha god utnyttelse og fornuftig arealbruk for ulike behov
- Vi vil ha varierte bolig- og tomtetilbud for ulike behov og generasjoner.
- Vi vil ta sterke miljøhensyn ved planlegging av utbyggingsareal
- Vi vil legge til rette for en god stedsutvikling
- Vi vil legge til rette for fritidsbebyggelse i avgrensede, attraktive områder
- Vi vil ta vare på naturområder og sårbart plante- og dyreliv

For disse hovedmålene er det utarbeidet et ulikt antall strategier som sammen med strategier for noen av hovedmålene fra de andre satsingsområdene, som relateres til arealbruk, vil gjenspeiles i arbeidet med revisjonen av arealdelen. Disse andre hovedmålene er:

- Vi vil være en trafikksikker kommune
- Vi vil at det finnes tilgjengelige næringsarealer og at infrastruktur er god og tilpasset næringslivets behov
- Vi vil ha havner som er gode og tilrettelagt etter kommunens og næringslivets behov
- Vi vil ha et miljøvennlig næringsliv med lavere energibruk, reduserte utslipp av CO2 og minimering av forurensning
- Vi vil ha et mangfoldig næringsliv med ulike typer arbeidsplasser

I tillegg til samfunnsdelen vil andre kommunale planer kunne ha innvirkning på arealbruken i kommunen, og vil dermed måtte hensyntas i revisjonsarbeidet. Noen av disse er under utarbeidelse parallelt med kommuneplanens arealdel.

4. Mål med revisjonen og hovedfokus

For å unngå veldig omfattende arbeid med å oppdatere kommunens arealdel er det viktig at det minst én gang i hver valgperiode tas stilling til behov for endring av hele eller deler av planen, i tråd med pbl. §10-1. Dette er også nødvendig for å sikre at planen ikke blir uaktuell som styringsdokument

4.1 Arbeidet med gjeldende plan

I arbeidet med *Kommuneplanens arealdel 2021 – 2030* ble det gjort store endringer fra den gang gjeldene arealplan fra 1996. Den nye arealplanen er mer detaljert og oppdatert i henhold til lovverk, forskrifter, planretningslinjer, nasjonale forventninger, hensynssoner mm. for å imøtekomme dagens krav til en overordnet arealplan, og er å betrakte som en helt ny plan. Planen har flere nye arealformål og mange av de som er videreført er snevret inn sammenlignet med planen fra 1996. Dette gjelder spesielt områder for spredt bebyggelse og spredt fritidsbebyggelse. I ny plan er slike områder i hovedsak avsatt i tilknytning til eksisterende infrastruktur.

Det er utført en omfattende konsekvensutredning i forbindelse med planarbeidet for nye formål og områder. Konsekvensutredningen har ligget til grunn for en planfaglig vurdering av hvilke områder som avsettes til de ulike formålene. Planbestemmelsene i ny plan er også mer spesifikke når det gjelder nye tiltak innenfor de ulike arealformålene.

Det nye plankartet inneholder ikke gjeldende reguleringsplaner. Reguleringsplanene er ikke tatt med fordi de videreføres uten endringer, og vil fortsatt gjelde etter vedtak av kommuneplanen. Arealplanen består i tillegg av ti ulike temakart som gir en bedre oversikt over områder der det bør tas spesielle hensyn.

Kommuneplanens arealdel skal inneholde alle arealområder, også sjøareal. I arbeidet med denne arealplanen ble det sett kun på landarealer. Dette fordi det pågikk en parallell planprosess og interkommunalt samarbeid mellom alle kommunene i Vesterålen om ny kystzoneplan. Kystzoneplanen er vedtatt og sidestilles med arealplanen for landareal.

4.2 Hovedfokus ved denne revisjonen

I de nasjonale forventningene til planlegging er behovet for at kommunene har arealplaner som er tilpasset globale og nasjonale utfordringer forsterket. Med bakgrunn i utfordringene verdenssamfunnet står overfor med naturtap, klimaendringer, politisk uro, matsikkerhet og demografiendringer vil styring av arealbruk være et viktig tema ved både denne, og trolig også fremtidige revisjoner av arealdelen.

Flere av hovedmål fra Kommuneplanens samfunnsdel 2020 - 2032 er overført i forbindelse med revisjonen for 2025 – 2037 versjonen. De aller fleste strategiene til hovedmålene er også videreført. Noen har fått endringer i ordlyd og innhold, for å gjøre disse mer dagsaktuelle. Tre nye strategier for arealbruken har blitt tilført. En som setter fokus å ha arealplaner i tråd med nasjonale og lokale forventninger, en som tar for seg planvask og en som skal forsterke jordvernet.

Bevaring av matjord er blant annet viktig for å oppnå FNs bærekraftsmål. Den nye samfunnsdelen har fått implementert bærekraftsmålene. Disse vil også følges opp i arbeidet med arealdelen, med ekstra fokus på de av Øksnes kommunes utvalgte bærekraftsmål, som omfatter arealforvaltningen.

En god plan for arealforvaltningen er også avgjørende for hensiktsmessig bruk av arealene. Dette krever at de ulike formålene i plankartet er fulgt opp med bestemmelser som gir tydelige føring for fornuftig utnyttelse eller begrensninger for de ulike formålene. Dette blant annet for å unngå unødvendig mye bruk av tid og ressurser på behandling av dispensasjonssøknader. Noe som dessverre har vært virkeligheten for saksbehandling i henhold til gjeldende plan.

4.3 Oppfølging av strategier fra samfunnsdelen

Kommuneplanens arealdel skal følge opp strategiene fra samfunnsdelen som gir en konkret og fysisk utforming av de overordnede målene kommunen har satt seg. Samfunnsdelen beskriver visjoner og strategier for ønsket samfunnsutvikling, mens

arealdelen viser hvordan disse skal realiseres gjennom bruk og forvaltning av arealer. Dette sikrer en helhetlig og målrettet planlegging, der det er sammenheng mellom politiske mål og praktiske tiltak. Ved å koble strategisk tenkning med konkret arealbruk, kan kommunen gjøre gode prioriteringer, unngå motstridende beslutninger og sikre at utviklingen skjer i tråd med innbyggernes behov og verdier.

4.3.1 Vi vil ha god utnyttelse og fornuftig arealbruk for ulike behov

Ved å ta ansvar for arealbruken i dag, legger vi grunnlaget for en bærekraftig fremtid. Gjennom nøye planlegging og forvaltning sikrer vi at våre lokalsamfunn kan vokse på en måte som ivaretar både miljøet og befolkningens behov. Dette innebærer å balansere utvikling med bevaring av naturressurser, og å sikre at arealene brukes på en måte som er til fordel for både nåværende og fremtidige generasjoner.

Fornuftig arealbruk avhenger av god planlegging og forutsigbar forvaltning. En godt utarbeidet planverk er et viktig verktøy i så måte. Det vil derfor blant annet være avgjørende med tydelige og lettfattelige planbestemmelser, for å unngå at planleggingen styres gjennom dispensasjonssaker. Noe som har vært tendensen for enkelte arealformål i dagens arealplan.

Strategier fra samfunnsdelen:

- Vi skal ha et oppdatert arealregnskap.
- Vi skal ha gode og oppdaterte arealplaner som følger opp nasjonale og lokale forventninger til planleggingen.
- Vi setter av tydelig definerte arealer til spesifikke formål i arbeidet med arealplanleggingen, og har hensiktsmessige bestemmelser til planverket
- Vi vurderer oppheving av eldre reguleringsplaner i områder som ikke er tatt i bruk eller ikke lenger er hensiktsmessig.

Følges opp i arealdelen ved at:

- Vi har et oppdatert arealregnskap. (Digital??)
- Planen følger opp nasjonale og lokale forventninger til planleggingen.
- Alle formål har hensiktsmessige bestemmelser.
- Eldre reguleringsplaner vurderes ut ifra hensiktsmessighet og settes til prioritering for opphevelse eller endring.

4.3.2 Vi vil ta sterke miljøhensyn ved planlegging av utbyggingsareal

Bevaring og restaurering av naturen er en nasjonal interesse, og nedbygging av arealer gir store utslipp av klimagasser, spesielt fra karbonrik natur som skog og myr. I sin naturtilstand lagrer myra store mengder organisk material. Myr og våtmark har også en svært viktig rolle for økosystemer og naturmangfoldet, endringen av arealene kan derfor få utstrakt virkning på hele økosystemer, næringskjeder og artsmangfoldet.

I Øksnes kommune består ca. 15 % av landarealet av myr (45,44 km²). Noe av disse arealene er utbygd til ulike formål. I perioden 2019-2024 var ca. 20 % av de nedbygde arealene myr. Dette har gitt et vesentlig utslipp av CO₂ fra frigjøringen av lagrede klimagasser etter nedbryting i det organiske materialet.

Ved å begrense miljøpåvirkningen fra menneskelig aktivitet er gjennom reguleringer, og bærekraftig forvaltning av naturressurser kan vi begrense utslippene av klimagasser og bidra til bevaring av biologisk mangfold og økosystemer.

Strandsonen gir grunnlag for næring og bosetting langs kysten. Strandsonen utgjør samtidig en viktig del av grønnsstrukturen i kommunene og er leveområde for plante- og dyreliv. Strandsonen er svært viktig for friluftsliv, rekreasjon og landskapsopplevelser. Den er rik på kulturminner, og er viktig for steders særpreg og identitet. I plan- og bygningsloven er strandsonen gitt en særlig beskyttelse gjennom en egen bestemmelse om byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjøen.

Strategier fra samfunnsdelen:

- Vi tilstreber å minske CO2-utslipp ved alle plan- og byggesaker
- Vi viderefører bestemmelsene i kommuneplanens arealdel om funksjonell strandsone

Følges opp i arealdelen ved at:

- «Grå arealer» skal alltid vurderes før nye arealer blir bygget ut.
- Det samlede arealet tilgjengelig for utbygging i karbonrike områder reduseres
- Det blir gjort en helhetlig vurdering av ubebygde arealreserver (i karbonrike områder), både regulerte og uregulerte, for å avgjøre om disse bør omdisponeres til annet utbyggingsformål eller tilbakeføres til LNFR
- Bestemmelsene for funksjonell strandsone vurderes for revidering og videreføres i ny arealplan, samtidig som det kvalitetssikres at kartleggingen av den funksjonelle strandsonen er korrekt.

4.3.3 Vi vil legge til rette for en god stedsutvikling

Det er bred enighet i Øksnes om at det skal satses videre på utvikling av Myre som kommunesenter og tettsted. Det er utfordrende å finne nye arealer i eller nært sentrum som ikke er myrområder. Øksnes kommune vil se på gode arealbruksløsninger for å ivareta et reelt arealbehov. Kommunale tiltak vil blant annet handle om fortetting og transformasjon av sentrumsområder i henhold til nasjonale forventninger. Det legges det opp til bygging av leilighetsbygg i Myre sentrum og areal for eneboliger avsettes i randsonen til sentrumskjernen.

Strategi fra samfunnsdelen

- Vi satser videre på Myre som kommunesenter, ved lokalisering av viktige fellesfunksjoner som kulturhus, bibliotek, m.m.
- Vi tilrettelegger for en naturlig utvidelse av Myre sentrum.

Følges opp i arealdelen ved:

- Planlegging i sentrumsområder gjøres parallelt og i sammenheng med pågående Sentrumsplan Myre, Sommarøy og Myre havn.
- Vi avsetter aktuelle områder i randsonen til sentrum, som kan brukes som utbyggingsgrunn for både bolig og næring.
- Vi setter av arealer for attraktive møteplasser/aktiviteter utendørs, og sikrer at trivelige miljøer gjennom planbestemmelsene.

- Transformasjon og fortetting av bebygd areal skal prioriteres fremfor nedbygging av natur
- Ved bruk av kombinerte bolig- og forretningsformål i sentrum, skal forretningsformålet ivaretas i bestemmelsene.

4.3.4 Vi vil ha varierte bolig- og tomtetilbud for ulike behov og generasjoner.

En økende andel av befolkningen bor alene og undersøkelser viser at mange savner et sosialt fellesskap. Det er behov for å legge til rette for nye boformer, fleksible bygg for skiftende behov, og arealer der det legges til rette for deling samt naturlige møteplasser både inne og ute. Fellesskapsløsninger kan motvirke ensomhet, og er positivt for miljøet ved å redusere forbruk. Veksten i den eldre delen av befolkningen gir behov for botilbud som gjør at eldre kan bli boende hjemme lengre og leve gode, aktive liv. Da vil både fellesfunksjoner og møteplasser, men også nærhet til hverdagsfunksjoner være viktig.

Strategier fra samfunnsdelen.

- Vi erverver, avsetter og klargjør attraktive boligområder i arealplan i bygder og tettsteder, vi tar hensyn til at mange ønsker å bygge med spektakulær utsikt mot hav og fjell

Denne strategien bør også ses i sammenheng med strategien «Vi tilrettelegger for attraktive og mangfoldige boligtilbud» fra hovedmålet «Vi vil bli flere, "Øksnes for flere" under satsingsområdet «Et samfunn tilrettelagt for alle».

Følges opp i arealdelen ved at:

- Det avsettes tilstrekkelig areal til et mangfold av boligtyper og gode bomiljøer:
- Det planlegges boliger og bomiljøer med flere møteplasser eller aktiviteter, basert på fellesskapsløsninger som motvirker ensomhet og fremmer sosialt liv

4.3.5 Vi vil legge til rette for fritidsbebyggelse i avgrensede, attraktive områder

I Øksnes er det relativt lite pågang for å etablere nye områder for fritidsbebyggelse. Det vil likevel være fordelaktig å sette av prioriterte områder for dette i områder som ikke vil overbelaste naturen eller hindre tilgang til friluftsområder for rekreasjon og naturopplevelser.

Strategi fra samfunnsdelen:

- Vi avsetter attraktive tomtearealer til fritidsbebyggelse, der dette ikke hindrer allmennhetens bruk av friluftsområder

Følges opp i arealdelen ved at:

- Reguleringsplaner som innebærer fritidsbebyggelse vurderes ut ifra hensiktsmessighet og i forhold til nye føringer for arealplanleggingen.
- Nye områder for fritidsboliger kan settes av.

4.3.6 Vi vil ta vare på naturområder og sårbart plante- og dyreliv

Å regulere for å gi allmennheten tilgang til natur- og friluftsområder kan være et viktig tiltak for å bevare naturområder og beskytte sårbart plante- og dyreliv. Gjennom arealplanleggingen kan man styre hvordan områder brukes og utvikles, og begrense

menneskelig påvirkning og forstyrrelser. Slike reguleringer kan bidra til å forhindre skade på økosystemer, redusere erosjon og beskytte habitater for truede arter. I tillegg kan de fremme bærekraftig bruk av naturressurser og sikre at fremtidige generasjoner også kan nyte godt av disse områdene. Ved å øke bevisstheten om viktigheten av å ta vare på naturen, kan man også oppmuntre til mer ansvarlig og respektfull oppførsel blant besøkende.

Strategi fra samfunnsdelen:

- Vi gir allmennheten god tilgjengelighet til natur- og friluftsområder

Følges opp i arealdelen ved at:

- Hensynssoner for friluftsliv videreføres, evt. revideres og oppdateres. Disse bør ikke være i konflikt med sårbart plante- og dyreliv.
- Det planlegges for å bevare helhetlige naturområder og vi minimerer mulighetene for inngrep i uberørt natur

4.3.7 Vi vil være en trafikksikker kommune

Kommunen har siden 2017 vært godkjent som trafikksikker kommune. Godkjenningen har en varighet på 3 år og må derfor fornyes. Siste godkjenning for Øksnes var i 2023. Denne godkjenningen gjøres av Trygg trafikk og er en forutsetning for å kunne søke trafikksikkerhetsmidler, som er avgjørende for gjennomføringen av planlagte trafikksikkerhetstiltak. Et av kriteriene for godkjenninger at trafikksikkerhet skal vurderes og vektlegges for alle nye byggeområder ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel.

Kommuneplanens arealdel er også et viktig verktøy for å vurdere behovet for, og å sikre arealer til nødvendig infrastruktur for alle typer transport, blant annet gang- og sykkelveier.

Strategier fra samfunnsdelen:

- Vi følger opp Regional transportplan 2022-2033 sine mål for trafikksikkerhet.
- Vi arbeider for minst mulig trafikk i boligområder og blant myke trafikanter
- Vi sørger for flere gang- og sykkelveier.

Følges opp i arealdelen ved at:

- Trafikksikkerhet vurderes ved gjennomgang av eldre reguleringsplaner. Dette er med å sette premisser for prioriteringsrekkefølgen ved en planvask.
- Det settes av formål og hensynssoner med relevante bestemmelser, langs fylkesvei, som ivaretar muligheter for å gjennomføre trafikksikkerhetstiltak på en smidig måte.
- Trafikksikkerhet må være et av kriteriene for etablering av nye utbyggingsområder.
- Det bør legges til rette for flere gang- og sykkelveier, spesielt i nærheten av skoler og boligområder.

4.3.8 Vi vil at det finnes tilgjengelige næringsarealer og at infrastruktur er god og tilpasset næringslivets behov

Det er viktig at regulering for nye arealer er behovsprøvd, slik at det regulerte arealet er det samme som det næring og industri har behov for. I Øksnes har blant annet vært etterspurt arealer for lagring av utstyr, samt oppstilling av tungtransport i tilknytning til industri og fiskerinæring. Det har flere ganger vært vanskelig å møte spesifikke behov til næringsarealene, som f.eks. om arealene er umiddelbart klare til å sette spaden i bakken.

Arealregnskap Nordland antyder at Øksnes har en planreserve på 645 dekar med arealer for næringsvirksomhet. Det meste av dette arealet ligger under områdereguleringen for Staven industriområde. Det er også detaljregulerte planreserver andre steder i kommunen. Noen av disse er regulert på 70-tallet er den bare delvis utbygd. utfordringer med slike eldre og uutnyttede reguleringer er nye krav til bla. miljøhensyn ved etablering av tiltak. Derfor vil det i stor grad være hensiktsmessig med omregulering av slike eldre planer.

Gjennom arbeid med kommuneplanens arealdel kan det settes premisser for regulering av næringsarealene både ved å avsette formål, men også gjennom bestemmelser. Der næringsutøvelse skal foregå innenfor LNFR-områder er gode bestemmelser spesielt viktig.

Strategier fra samfunnsdelen:

- Vi skal erverve arealer, avsette og klargjøre nye områder for næring i kommuneplanens arealdel
- Vi avsetter tilstrekkelig sjøareal til havbruk

Følges opp i arealdelen ved at:

- Planreserven for næringsarealer vurderes ut ifra behov og mot nye føringer for arealplanleggingen.
- Det settes av nødvendige næringsarealer, med hensiktsmessige bestemmelser.
- Det planlegges for å gjøre næringsarealene tilgjengelige og teknisk klargjorte (vei, vann og strøm).
- Eldre reguleringsplaner med større næringsarealer vurderes for omregulering for å møte dagens krav?

4.3.9 Vi vil ha havner som er gode og tilrettelagt etter kommunens og næringslivets behov

Havner er sentrale for transport, næringsliv og beredskap, og må derfor beskyttes mot konkurrerende arealformål som bolig- eller fritidsutbygging. Dette er spesielt viktig for Øksnes som fiskerikommune. Det er imidlertid lite arealer som er satt av til dette formålet i gjeldende arealplan eller i reguleringsplaner. Store deler av havneområdene er regulert til næringsformål. Noe som kan føre til at bruken av disse områdene kan brukes til annen enn sjørelatert virksomhet og dermed også hindre tilgangen til sjøarealene.

Ved å fastsette flere havneområder i arealdelen, kan kommunen koordinere planleggingen med hensyn til logistikk, miljø, sikkerhet og infrastruktur, samtidig som

nasjonale og regionale føringer følges. Dette bidrar til rettssikkerhet, bærekraftig utvikling og langsiktig samfunnsplanlegging.

Strategier fra samfunnsdelen:

- Vi jobber aktivt og kontinuerlig med utvikling av havnene i Øksnes, til det beste for fiskeflåten, industrien og næring avhengig av sjøtilgang
- Vi sikrer at arealer i Myre havn beholdes sjøbasert næringsvirksomhet, og gjør vurderinger av havneløsning for fritidsbåter sett opp mot fiskerihavnenes behov

Følges opp i arealdelen ved at:

- Det skal settes av tilstrekkelig arealer for havneformål
- Areal i tilknytning til havner må beholdes sjøbasert næring

4.3.10 Vi vil ha et miljøvennlig næringsliv med lavere energibruk, reduserte utslipp av CO2 og minimering av forurensning

Det totale klimautslippet i Øksnes har variert noe i perioden 2009 – 2023. Selv om utslippet har gått ned de siste to årene, er trenden en svak stigning over tid. For 2021 var også tallene spesielt høye. Sjøfarten er en av de to største utslippskildene i Øksnes kommune. I sjøfarten er fiskefartøylene i en særklasse på utslipp.

Strategier fra samfunnsdelen:

- Vi legger til rette for miljømessig gode løsninger for næringstransporten.
- Vi legger til rette for elektrifisering av havner og båttrafikk

Følges opp i arealdelen ved at:

- Det skal settes av tilstrekkelig arealer til et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem og som legger til rette for en miljøvennlig infrastruktur.
- Det planlegges for elektrifisering av havner og tilrettelegging for bruk miljøvennlig energikilder for all næringstransport.

4.3.11 Vi vil ha et mangfoldig næringsliv med ulike typer arbeidsplasser

Øksnes kommune har lange fiskeritradisjoner og solide innovative bedrifter innenfor fiskeri og havbruk. Våre fortrinn er nærhet til fiskefeltene, gode lokaliteter for lakseproduksjon, gunstig klima og rent vann. Vårt næringsliv består av mange bedrifter innenfor fiskeri og havbruk, mens andre næringer som landbruk og handel har hatt en nedadgående trend. Muligheter for nye næringsetableringer innenfor turisme, kan gi flere og varierte arbeidsplasser.

Strategier fra samfunnsdelen:

- Vi legger til rette for reiseliv, kultur og turisme, og utarbeider gode strategier for besøksforvaltning og reisemålsledelse
- Vi er pådrivere og tilretteleggere for økt aktivitet innen landbruksnæringen

Følges opp i arealdelen ved at:

- Det settes av områder på steder hvor det forventes økt besøk, og som parkering, renovasjon og eventuelt toaletttilbud kan etableres.
- Steder som har kulturhistorisk verdi, skal særlig hensyntas i planleggingen
- Særlig verdifullt landbruksareal og beiteområder kartlegges og tas med i planen.

5. Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap er satt som hovedmål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel, og vil også gjøre seg gjeldende i arbeidet med kommuneplanens arealdel. Som kystkommune vil det være viktig å følge opp regelverk for orden og bruk av havner og farvann, som sikrer trygg ferdsel og god fremkommelighet. For tiltak i havneområdene vil må planleggingen for havnivåstigning og ekstremvær, i tråd med anbefalinger fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Dette vil det være viktig å legge til rette for gjennom kommuneplanens arealdel.

5.1 Risiko og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)

Det skal gjennomføre en risiko- og sårbarhets som en del av arbeidet med kommuneplanens arealdel. ROS-analysen for kommuneplanens arealdel må sees i sammenheng med Øksnes kommunes helhetlige ROS-analyse. Sentrale temaer for ROS-analysen til arealdelen er flom og overvann, grunnforhold og rasfare, drikkevann, ulykker, storulykkesbedrifter, høyspentledninger og forurensset grunn. Det skal også gjøres ROS-analyser av forslag til nye eller endra arealformål.

5.2 Bruk av hensynssoner

Flere hensynssoner er viktig av hensyn til sikkerhet og beredskap. Som en del av arbeidet med arealdelen er det relevant å gå gjennom eksisterende hensynssoner og vurdere om disse bør endres.

6. Utredninger

Utredninger i planarbeid gjøres for å sikre at beslutninger tas på et informert og faglig grunnlag. De gir nødvendig kunnskap om eksisterende forhold og er lovpålagt gjennom plan- og bygningsloven ved større tiltak. Utredningene støtter beslutningstakere, fremmer medvirkning og åpenhet, forebygger konflikter og bidrar til bærekraftige og langsiktige løsninger. Dette gjør det mulig å vurdere konsekvenser og alternativer på en helhetlig måte, og sikrer at planene er godt forankret både faglig og demokratisk.

6.1 Konsekvensutredning av arealer

Kommuneplanens arealdel skal alltid konsekvensutredes. Konsekvensutredningen skal bare omfatte de delene av planen som fastsetter rammer for fremtidig utbygging og som samtidig innebærer endringer av den gjeldende planen. Her blir konsekvenser av foreslått arealbruk vurdert for miljø og samfunn, samt kommuneplanens mål og arealstrategier vedtatt i samfunnsdelen.

Det skal redegjøres for den samlede virkningen av foreslåtte arealbruksendring. Ut fra forslagets konsekvenser skal det gjøres en vurdering om det tas inn i planforslag eller om det avvises.

Et viktig tema ved revisjonen er gjennomgang av ubebygde arealreserver. Her vil det være sentralt å vurdere hvordan utbygging av området samsvarer med arealstrategiene fra samfunnsdelen. For arealreserver vil også forutsigbarhet for grunneiere vurderes, samt om det har vært gjort forsøk på å realisere utbygging i nyere tid.

Tema som skal konsekvensutredes og føringer for vurdering

I forskrift om konsekvensutredning (KU-forskriften, § 21.) er det utarbeidet en liste med oversikt over tema som skal vurderes:

- naturmangfold, jf. naturmangfoldloven
- økosystemtjenester
- nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål
- kulturminner og kulturmiljø
- friluftsliv
- landskap
- forurensning (utslipp til luft, herunder klimagassutslipp, forurensning av vann og grunn, samt støy)
- vannmiljø, jf. vannforskriften
- jordressurser (jordvern) og viktige mineralressurser
- samisk natur- og kulturgrunnlag
- transportbehov, energiforbruk og energiløsninger
- beredskap og ulykkesrisiko
- virkninger som følge av klimaendringer, herunder risiko ved havnivåstigning, stormflo, flom og skred
- befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen
- tilgjengelighet for alle til uteområder og gang- og sykkelveinett
- barn og unges oppvekstsvilkår
- kriminalitetsforebygging
- arkitektonisk og estetisk utforming, uttrykk og kvalitet

Mange av temaene er nært knyttet til hverandre og det er ikke nødvendigvis hensiktsmessig med egne vurderinger knyttet til alle tema på dette plannivået. Det vil utarbeides en oversikt over KU-temaene fra forskrift om konsekvensutredning og hvilke hovedtema de beskrives under.

7. Planprosess og medvirkning

Revisjonen av kommuneplanens arealdel skal følge opp kommuneplanens samfunnsdel. Medvirkningsaktiviteter vil koordineres for å bidra til dette. Det vil bli lagt til rette for medvirkning og involvering fra innbyggere, grunneiere, næringsliv, interesseorganisasjoner, berørte myndigheter m.fl.

De kommunale medvirkningsrådene vil være viktig for å fange opp alle grupper i Øksnessamfunnet. Berørte myndigheter involveres gjennom regionalt planforum og formelle innspills- og høringsprosesser. I tillegg kan det bli behov for egne møter med regionale og statlige myndigheter for ytterligere orientering, drøfting av planforslaget og planfaglige tema.

Øksnes kommune fokuserer på medvirkning og bruker ulike metoder for å involvere befolkningen i planprosesser. Dette vil også være viktig i arbeidet med kommuneplanens arealdel. For å oppnå politiske målsettinger som krever endring og prioritering, er det viktig med god forankring. Gjennom hele prosessen vil informasjon

om politiske føringer, planarbeid, aktuelle tema og problemstillinger, samt muligheter for medvirkning m.m. være tilgjengelige på kommunens hjemmeside.

7.1 Planprosess med ulike faser for medvirkning

Proessen kan deles i tre faser med ulik mulighet for medvirkning og deltakelse:

Oppstart og vedtak av planprogram

Oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel skal vedtas av Formannskapet samtidig som planprogrammet skal vedtas for å sendes på høring. I planprogrammet ligger forslag til hovedtema for revisjonen, samt viktige planoppgaver og andre føringer. Høringsperioden skal være på minimum 6 uker, og skal varsles i en avis og på elektroniske medier. I denne fasen er det viktig å komme med innspill til tema som bør utredes, samt innspill til endringer i arealbruk eller bestemmelser. Innspill til planprogram vil vurderes før et endelig planprogram vedtas av Kommunestyret. Som en del av endelig planprogram skal det gå frem hvilke arealinnspill som skal følges videre i planarbeidet.

Planfase

Det er i planfasen det meste av planarbeidet gjennomføres. I planfasen vil det gjennomføres utredninger og kartlegginger. Nødvendige befaringer må gjennomføres. Hovedtyngden av arbeidet i planfasen foregår internt i kommunen, men det kan også være aktuelt med møter, verksteder og befaringer med ulike tema og/eller interessegrupper. Det skal legges til rette for politiske verksteder gjennom prosessen. Med bakgrunn i føringer i arealstrategi, planprogram og utredninger utarbeides det forslag til ny arealdel, med en planbeskrivelse, et plankart og tilhørende bestemmelser. Når planforslaget er komplett, skal dette behandles av Kommunestyret før det skal legges ut til offentlig ettersyn.

Høring og offentlig ettersyn

I høringsfasen legges planforslaget ut til offentlig ettersyn. Alle berørte parter, interesserte, organisasjoner og myndigheter inviteres til å uttale seg om planforslaget. Her presenteres forslag til plankart med tilhørende bestemmelser. Berørte myndigheter får uttale seg til planforslaget, og kan fremme innsigelse dersom nasjonale eller vesentlige regionale interesser blir skadelidende. Alle interesserte vil få mulighet til å gi uttalelse til planforslaget. Etter høringsfasen vil alle uttalelser oppsummeres og synliggjøres. Planforslaget bearbeides og eventuelle innsigelser avklares før saken legges frem til sluttbehandling i kommunestyret.

7.2 Kriterier for sortering av arealinnspill

Ved oppstart av arbeidet med kommuneplanens arealdel åpnes det for at offentlige og private aktører kan sende inn forslag til endring av arealformål. Forslag om ny eller endret arealbruk må minimum inneholde følgende informasjon:

- Avsender
- Kart over det aktuelle området med henvisning til aktuelt gårds- og bruksnummer
- Hvilke endring foreslås, og hva er hensikten med endringen.
- Vurdering av hvordan forslaget samsvarer med føringer i planprogrammet og arealstrategier i samfunnsdel.

Vurdering av arealinnspill vil videre gjøres i to trinn. Forslag som ikke er i tråd med føringer gitt i planprogrammet og arealstrategiene avvises og blir ikke gjenstand for vurdering. Dette er i tråd med nasjonale anbefalinger, og vil bidra til en effektiv ressursbruk i planarbeidet. Et forslag til hvilke arealinnspill som skal avvises og hvilke som skal tas med i planforslaget vil bli lagt fram til politisk behandling i forbindelse med vedtak av planprogrammet.

8. Organisering av arbeidet

Teknisk enhet har ansvaret for lede prosessen med kommuneplanens arealdel. Kommunens ledergruppe vil være styringsgruppe for arbeidet, mens Driftsutvalget skal fungere som en referansegruppe. Formannskapet behandler først oppstart og forslag til planprogram og gir sin innstilling, før Kommunestyret formelt vedtar oppstart av planarbeidet og at planprogrammet kan sendes på høring og offentlig ettersyn. Gjennom den politiske behandlingen før oppstart, fastsetting av planprogram, ved høring av planforslag og før endelig vedtak skal politikerne vurdere innholdet og eventuelt vedta endringer. Kommunale råd og utvalg vil inviteres til å komme med innspill til arbeidet underveis, og kan komme med anbefalinger i forkant av vedtak i Formannskapet og Kommunestyret.

Arbeidsgruppe

- Teknisk enhet

Styringsgruppe

- Kommunens ledergruppe

Referansegruppe

- Driftsutvalget

9. Framdriftsplan

Arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel er lagt opp til å ta i underkant av ett år, med formell oppstart høsten 2025 og vedtak sommeren 2026.

Høsten og vinteren 2025 vil innspill gjennomgå, sorteres og konsekvensutredes. Det vil bli gjort utredninger, avklaringer, møter og gjennomført dialog med berørte parter, interessegrupper, næringsliv m.m. Dette vil legge grunnlag for utarbeidelse av plandokumentene med plankart, planbestemmelser, planbeskrivelse og eventuelle temakart. I februar 2025 vil planforslaget sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn. Etter høringen vil uttalelser gjennomgå og planforslaget justeres i tråd med disse.

Aktivitet	Sept.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni
Oppstart										
Planprogram og varsel om oppstart										
Innspillrunde										
Konsekvensutredning										
Regionalt planforum										
Utarbeiding av planforslag										
Politisk behandling										
Høring og offentlig ettersyn										
Merknadsbehandling og revisjon av planforslag										
Politisk sluttbehandling										